

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA

I. ZASADY OGÓLNE:

1. Zasady PSO są zgodne ze Statutem Szkoły i zasadami WSO.
2. PSO jest wspólne dla wszystkich uczniów uczących się historii i społeczeństwa - w naszym liceum i technikum jest stosowane przez wszystkich nauczycieli historii i społeczeństwa.
3. Stosuje się dwa poziomy wymagań: podstawowy i rozszerzony (w zależności od profilu).
4. Obowiązuje sześciostopniowa skala ocen.
5. Przy ocenach bieżących stosujemy plusy i minusy.
6. Prace klasowe są zapowiadane z jednogodniowym wyprzedzeniem, , krótkie sprawdziany z wyprzedzeniem 2-3 dniowym; kartkówki z 3 ostatnich tematów nie muszą być zapowiadane.
7. **Prace klasowe /w każdej formie/ są obowiązkowe!**
8. **Nieusprawiedliwiona nieobecność na pracy klasowej lub sprawdzianie, ale również na innej zapowiedzianej wcześniej formie oceniania jest równoznaczna z wystawieniem oceny niedostatecznej i nie podlega poprawie.**
9. **Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie pisał pracy klasowej, powinien to uczynić w terminie poprawy pracy klasowej ustalonej przez nauczyciela.** W przypadkach szczególnych (np. długa nieobecność) termin może być dłuższy- warunki należy uzgodnić z nauczycielem..
10. **Uczeń ma prawo jeden raz do poprawy oceny niedostatecznej z danej pracy klasowej, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela i nie może otrzymać oceny wyższej niż 4.**
11. Oceny z kartkówek i odpowiedzi ustnych nie podlegają poprawianiu.
12. Prace klasowe oraz ww. prace pisemne są gromadzone przez nauczyciela. Ma do nich wgląd uczeń i jego rodzice.
13. Pracą domową jest nie tylko praca pisemna, ale również przygotowanie ustnej odpowiedzi.
15. Jeden raz w semestrze uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji (nieprzygotowanie rozumiane jest jako: brak pracy domowej, nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej).
16. Uczeń ma prawo poprawiać proponowaną ocenę śródroczną z powodu bardzo ważnych przyczyn losowych lub roczną po uzgodnieniu tego faktu z nauczycielem. Zalicza wówczas specjalny sprawdzian z całości 1 (w przypadku proponowanej oceny śródrocznej) lub 2 semestrów (w przypadku proponowanej oceny rocznej). Sprawdzian składa się z części pisemnej i ustnej.
17. Uczeń ma prawo uzyskać ustne informacje o :
 - poziomie jego osiągnięć edukacyjnych
 - swoich postępach w nauce , „ co zrobił dobrze i jak powinien dalej się uczyć”
 - sposobach planowania swojej pracy.
18. Nauczyciel przedmiotu motywuje ucznia do dalszych postępów w nauce.
19. Nauczyciel jest zobowiązany do poinformowania ucznia i rodziców na ich prośbę o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania przez ucznia ocen śródrocznych i rocznych.
20. Laureat konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim oraz laureat , finalistka olimpiad i konkursów przedmiotowych otrzymuje z danych zajęć ocenę celującą.
21. **Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny śródrocznej i końcoworocznej jest uzyskanie średniej ważonej ocen minimum 1,7 oraz co najmniej jedna ocena pozytywna z pracy klasowej .**

II. OCENIANIU PODLEGAJĄ:

1. Różnego typu testy (sprawdziany wiadomości i umiejętności, testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem, analizowania i wnioskowania na podstawie źródeł historycznych)
2. Zbiorowa pogadanka sprawdzająca;
3. Obserwacja udziału ucznia w dyskusji i debacie klasowej;
4. Obserwacja uczenia się (np. w trakcie pracy w grupach zadaniowych);
5. Wypracowania i inne prace pisemne: krótko-, średnio- i długoterminowe
6. Rozmowy z uczniem, w których wyjaśnia on zastosowane przez siebie procedury (np. sposób analizy i interpretacji źródeł historycznych).
7. Wypowiedzi ustne (odpowiedź na pytanie nauczyciela,)
8. Referowanie zagadnień, udział w dyskusji, spontaniczne zabieranie głosu itp.
9. Referaty i prezentacje własne;
10. Praca zespołowa i prezentowanie jej wyników;
11. Wykonywanie zadań domowych – obowiązkowych i dodatkowych („dla chętnych”);
12. Aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcjach;
13. Samodzielnie i zespołowo wykonywane zadania złożone.
14. Udział w olimpiadach, konkursach historycznych oraz aktywny udział w spotkaniach , sesjach naukowych, uroczystościach o tematyce historycznej.
15. Praca własna (np. czytanie dodatkowych lektur, realizacja projektów historycznych itd.).
16. W klasach maturalnych zaliczenia :
 - materiału powtórnego z pełnego cyklu kształcenia ,
 - ćwiczeń z arkuszy maturalnych,
 - prac historycznych.
17. Reprezentowanie szkoły.

III. CZĘSTOTLIWOŚĆ SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

1. Przewiduje się w semestrze minimum 1 lub 2 prace klasowe w zależności od poziomu kształcenia , realizowanego materiału i tygodniowego wymiaru godzin historii.
2. Przewiduje się także sprawdziany i kartkówki .
3. Każda praca klasowa i większość sprawdzianów będzie poprzedzona lekcją systematyzującą i utrwalającą wiadomości.
4. Omówienie i poprawa prac klasowych i sprawdzianów (z większej partii materiału) odbędzie się w terminie do 2 tygodni od ich przeprowadzenia.
5. Wypowiedzi ustne oceniane będą na bieżąco według określonych poniżej kryteriów.
6. Nauczyciel sprawdza i ocenia prace klasowe (z większej partii materiału) w ciągu 2 tygodni od dnia ich przeprowadzenia, natomiast sprawdzian, kartkówkę w ciągu 1,5 tygodnia.
7. W pierwszym semestrze w klasie I przewiduje się przeprowadzenie testów diagnostycznych.
8. W klasach maturalnych przewiduje się przeprowadzenie minimum 1 wewnętrznej próbnej matury w I i II semestrze.

VI. SPOSOBY I CZĘSTOTLIWOŚĆ INFORMOWANIA RODZICÓW O OSIĄGNIĘCIACH UCZNIÓW:

1. Przewiduje się informowanie rodziców o osiągnięciach uczniów na bieżąco i okresowo.
2. Oceny bieżące zapisane w dzienniku i internetowym są informacją o postępach w nauce dla ucznia i jego rodziców.
3. Informacji o ocenach ucznia nauczyciel ma obowiązek udzielić rodzicom w rozmowach indywidualnych.

4. Oceny bieżące i okresowe informujące o postępach ucznia są przekazywane przez wychowawcę klasy na zebraniach rodzicielskich.

V. SPOSOBY DOKUMENTOWANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

1. Oceny osiągnięć uczniów są na bieżąco odnotowane w dzienniku internetowym.
2. Prace kontrolne gromadzi nauczyciel.
3. Wszelkiego rodzaju prace pisemne są udostępniane do wglądu dla ucznia i jego rodziców.

VI. KRYTER OCEN:

100%-98% - CELUJĄCA

97 % - 87 % – BARDZO DOBRA

86 % - 75 % - DOBRA

74 % - 60 % - DOSTATECZNA

59 % - 40 % - DOPUSZCZAJĄCA

PONIŻEJ 40 % NIEDOSTATECZNA

OCENA CELUJĄCA

Ocenie podlega	Wymagania
Zrozumienie tematu, pytania, polecenia, zadania.	Pełne zrozumienie, wyczerpanie zakresu rzeczowego , chronologicznego i terytorialnego.
Stopień opanowania materiału faktograficznego.	-erudycyjna wiedza wykraczająca poza program nauczania i treści realizowane na zajęciach edukacyjnych -uwzględnienie wielu sfer procesu historycznego, politycznego, kulturalnego, społecznego i gospodarczego -prezentuje różne stanowiska i opinie -uwzględnia osiągnięcia współczesnej historiografii
Umiejętności : -hierarchizacja -związki przyczynowo – skutkowe -rozumienie pojęć -interpretacja źródeł i literatury.	-hierarchizacja materiału w dłuższych i krótszych okresach -umiejętne posługiwanie się związkami przyczynowo – skutkowymi i przestrzennie – czasowymi -zdolność do szczegółowej analizy poszczególnych faktów i zjawisk -rozumienie pojęć i stosowanie właściwych danej epoce -uwzględnianie związków z historią powszechną -wykorzystanie różnych źródeł informacji -bezbłędna interpretacja i ocena źródeł historycznych (aktowych, narracyjnych, kartograficznych, statystycznych, ikonograficznych) i formułowanie wniosków -porządkowanie chronologiczne wydarzeń historycznych
Samodzielność i dojrzałość prezentacji materiału faktograficznego.	-oryginalna kompozycja pracy , wypowiedzi ustnej -proporcje oparte na erudycyjnej wiedzy -indywidualny dobór treści -samodzielne wnioski cząstkowe i całościowe -samodzielne ocenianie zjawisk, faktów i postaci

	-przekazywanie informacji z komentarzem -podejmowanie polemiki
Poprawność językowa.	-bezbłędny styl, wysoka sprawność językowa -bezbłędne stosowanie terminologii historycznej
Estetyka i czytelność pracy.	-przejrzysta i staranna szata graficzna

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenie podlega	Wymagania
Zrozumienie tematu, pytania, polecenia, zadania.	Pełne zrozumienie , wyczerpanie zakresu rzeczowego, chronologicznego i terytorialnego
Stopień opanowania materiału faktograficznego.	-dość duża szczegółowość w przedstawianiu wydarzeń -pełna znajomość różnych sfer procesu historycznego
Umiejętności : -hierarchizacja -związki przyczynowo – skutkowe -rozumienie pojęć -interpretacja źródeł i literatury.	-hierarchizacja materiału w dłuższych i krótszych okresach -umiejętne posługiwanie się związkami przyczynowo – skutkowymi i przestrzenno – czasowymi -zdolność do szczegółowej analizy poszczególnych faktów i zjawisk -rozumienie pojęć i stosowanie właściwych danej epoce -uwzględnianie związków z historią powszechną -wykorzystywanie różnych źródeł informacji -bezbłędna interpretacja i ocena źródeł historycznych i formułowanie wniosków -porządkowanie chronologiczne wydarzeń historycznych
Samodzielność i dojrzałość prezentacji materiału faktograficznego.	-właściwa kompozycja wypowiedzi, pracy pisemnej -staranny dobór materiału wyczerpujący program nauczania i różne sfery procesu historycznego -samodzielne wnioski -syntetyczne podsumowanie oparte na uzasadnionych wnioskach -podejmowanie samodzielnej oceny zjawisk, faktów, postaci
Poprawność językowa.	-bezbłędny styl -wysoka sprawność językowa -bezbłędne stosowanie terminologii historycznej -dopuszczalne jednostkowe błędy gramatyczne, w pracy ortograficzne
Estetyka i czytelność pracy.	-przejrzysta i staranna szata graficzna

OCENA DOBRA

Ocenie podlega	Wymagania
Zrozumienie tematu, pytania, polecenia,	Zrozumienie tematu, prawidłowy zakres rzeczowy, chronologiczny, terytorialny

zadania.	
Stopień opanowania materiału faktograficznego.	-opanowanie wiadomości w zakresie programu -przedstawienie różnych sfer procesu historycznego
Umiejętności : -hierarchizacja -związki przyczynowo – skutkowe -rozumienie pojęć -interpretacja źródeł i literatury.	-właściwa hierarchizacja -przedstawienie związków przyczynowo – skutkowych -poprawne stosowanie pojęć -analiza zjawisk , czasem odtwórcza , ma charakter ciągły i spójny -sprawna analiza źródeł historycznych i najczęściej poprawne wnioski -czasem błędy w interpretacji różnych źródeł
Samodzielność i dojrzałość prezentacji materiału faktograficznego.	-dobra konstrukcja wypowiedzi , pracy pisemnej -poprawny dobór materiału , ale nie wyczerpuje zakresu faktograficznego z uwzględnieniem różnych sfer procesu historycznego -podstawowa umiejętność wnioskowania -podejmowanie ocen zjawisk i procesów , czasem niesamodzielnie
Poprawność językowa.	-stosowanie terminologii historycznej nie budzi zastrzeżeń -pojawiają się błędy w pisowni i wypowiedzi -styl bez większych zastrzeżeń
Estetyka i czytelność pracy.	-przejrzysta i staranna szata graficzna

OCENA DOSTATECZNA

Ocenie podlega	Wymagania
Zrozumienie tematu, pytania, polecenia, zadania.	Zgodność z tematem ... , obejmuje zakres rzeczowy
Stopień opanowania materiału faktograficznego.	-podanie podstawowych faktów , które pozwalają na przedstawienie procesu historycznego -ograniczenie się do jednej sfery procesu historycznego -ograniczony zakres chronologiczny
Umiejętności : -hierarchizacja -związki przyczynowo – skutkowe -rozumienie pojęć -interpretacja źródeł i literatury.	-trudności z właściwą hierarchizacją -nieliczne związki przyczynowo – skutkowe -zdarzają się błędy w stosowaniu pojęć -analiza zjawisk historycznych odtwórcza , związana z opisem wydarzeń -rozdzielanie źródeł historycznych , ale nieudolna ich interpretacja oraz problemy z wnioskowaniem
Samodzielność i dojrzałość prezentacji materiału faktograficznego.	-błędy w doborze treści ograniczonych do podstawy programowej , pominięte niektóre sfery procesu historycznego -wnioski błędne lub brak -niedostateczne uzasadnienia -odtwórczy charakter pracy pisemnej lub wypowiedzi
Poprawność	-dopuszczalne błędy stylistyczne, gramatyczne, w pracy ortograficzne

językowa.	-błędy w stosowaniu terminologii historycznej
Estetyka i czytelność pracy.	-praca czytelna, raczej estetyczna

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenie podlega	Wymagania
Zrozumienie tematu, pytania, polecenia, zadania.	Na temat ... , ale w zakresie podstawowych wiadomości , częściowy opis tematu
Stopień opanowania materiału faktograficznego.	-brak wielu podstawowych faktów, przedstawione są ogólnikowo -błędy rzeczowe -częściowe przedstawienie procesu historycznego
Umiejętności : -hierarchizacja -związki przyczynowo – skutkowe -rozumienie pojęć -interpretacja źródeł i literatury.	-zdarzają się zastosowania pojedynczych umiejętności -liczne błędy w stosowaniu terminów -jedynie odtwarzanie wydarzeń i procesów
Samodzielność i dojrzałość prezentacji materiału faktograficznego.	-w części zły dobór materiał -ograniczenie do jednej sfery procesu historycznego -częściowe opisanie procesu -brak wnioskowania i uzasadnień, błędne -brak oceny zjawisk
Poprawność językowa.	-błędy wszystkich typów
Estetyka i czytelność pracy.	-praca raczej czytelna -miejscami estetyczna

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenie podlega	Wymagania
Zrozumienie tematu, pytania, polecenia, zadania.	Niezrozumienie tematu
Stopień opanowania materiału faktograficznego.	-przypadkowo przedstawione fakty -poważne błędy rzeczowe
Umiejętności : -hierarchizacja -związki przyczynowo – skutkowe -rozumienie pojęć -interpretacja źródeł i literatury.	-brak umiejętności hierarchizowania, wnioskowania, analizowania różnych źródeł -niedostrzeżenie związków przyczynowo – skutkowych -liczne błędy w stosowaniu pojęć

Samodzielność i dojrzałość prezentacji materiału faktograficznego.	-zły dobór treści -informacje chaotyczne -brak wniosków lub fałszywe -brak ocen
Poprawność językowa.	-nieudolna kompozycja -błędy wszystkich typów
Estetyka i czytelność pracy.	-część pracy nieczytelna

VII.ZASADY OKRESOWEGO PODSUMOWANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIĄ I USTALENIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ ORAZ KLASYFIKACJI KOŃCOWOROCZNEJ :

1. Ocena śródroczna i końcoworoczna nie stanowi średniej arytmetycznej ocen częściowych uzyskanych w semestrze / minimum $n + 1$ czyli tygodniowy wymiar godzin z przedmiotu plus jeden/.
2. Ocena końcoworoczna jest oparta na ocenach częściowych uzyskanych w ciągu całego roku szkolnego.
3. Poszczególne oceny częściowe mają swoją wagę, czyli wartość:
 - praca klasowa : 5
 - test wiadomości : 5
 - sprawdzian : 4
 - odpowiedź : 3
 - kartkówka : 3
 - aktywność : 2
 - praca domowa : 2
 - praca na lekcji
 - konkursy i olimpiady :5
 - reprezentowanie szkoły: 4
 - dyskusja punktowana : 3
 - praca pisemna / esej, rozprawka itd./ : 5
 - ocena końcoworoczna z poprzednich lat : 5
 - prezentacje : 4
 - inna : 1
4. Ocenę końcową K ustala się według wzoru :

$$K = (suma\ PKT * 5 + suma\ S * 3 + suma\ K * 2 + suma\ P * 1) : (ilość\ PKT * 5 + ilość\ S * 3 + Ilość\ K * 2 + ilość\ P * 1)$$

Suma PK – suma ocen z prac klasowych

Suma S – suma ocen ze sprawdzianów

Suma K – suma ocen z odpowiedzi i kartkówek

Suma P- suma pozostałych ocen

Ilość PK – liczba ocen z prac klasowych i testów

Ilość S – liczba ocen ze sprawdzianów

Ilość K – liczba ocen z kartkówek i odpowiedzi

Ilość P – liczba ocen pozostałych

„+” podwyższa ocenę o 0,3

Uczeń otrzymuje ocenę :

- **niedostateczną , jeśli $K = 1$ do $1,6$**
- **dopuszczającą , jeśli $K =$ od $1,7$ do $2,6$**
- **dostateczną , jeśli $K =$ od $2,7$ do $3,6$**
- **dobrą, jeśli $K =$ od $3,7$ do $4,6$**
- **bardzo dobrą , jeśli $K =$ od $4,7$ do $5,6$**
- **celującą , jeśli $K =$ od $5,7$**